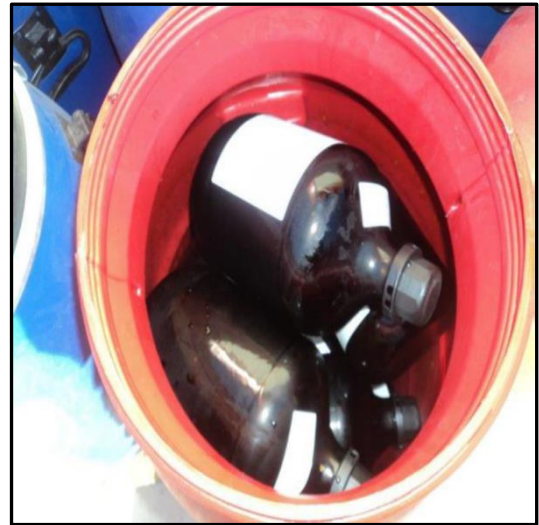

MARMARA ÜNİVERSİTESİ ATIK YÖNETİMİ REHBERİ

- Atık üretilmesine yol açan tüm bilimsel projelerde, eğitim faaliyetlerinde ve döner sermaye çerçevesinde yapılan çalışmalarda atıkların nasıl bertaraf edileceği önceden planlanmalı ve bütçelendirilmelidir.
- Tehlikeli atık olarak nitelendirilen laboratuvar kimyasalları ve tehlikeli maddelerin kalıntılarını içeren ya da tehlikeli maddelerle kontamine olmuş ambalajlar 30 veya 60 litrelik varillerde sızdırmaz kilitli kapak içinde biriktirilmelidir.
- **Sıvı atıklar** dolu ağırlığı **maksimum 30 kg** olacak şekilde kapaklı ve kesin sızdırmaz plastik varillerde biriktirilmelidir. Sıvı atıklar 30 litrelik varillerde muhafaza edilmeli, 60 litrelik varillere **konulmamalıdır**.
- Atık varillerinin ağızları kapalı ve maksimum atık doldurma kapasitesi, **toplam hacminin % 90'ı olmalıdır**. Aynı varil içerisine birbirleriyle reaksiyona girecek atıklar konulmamalıdır.
- Her varil etiketlenmelidir. Atık etiketinde atığın tüm özellikleri yer almalıdır. Atık etiketi depolama ve taşıma esnasında bozulmayacak, düşmeyecek ve kopmayacak Şekil 1'de gösterildiği gibi varilin üzerinde yapıştırılmalı ve kapalı şişeler içine konulmalıdır.

Şekil 1. Atık etiket uygulaması ve şişelerin varil içine konulması

- 6 haneli atık kodları, atık etiketine doğru yazılmalıdır. Atık içeriğinden atık üreticisi sorumludur. Atığın taşıma ve bertaraf edilmesi sürecinde yanlış bilgilendirmeden doğan sorumluluk atık üreticisine aittir. Atık etiketinde yer alması gereken 6 haneli atık kodları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Muhtemel Tehlikeli Atık Kodları

160506	Laboratuvar kimyasalları karışımları dahil tehlikeli maddelerden oluşan ya da tehlikeli maddeler içeren laboratuvar kimyasalları
150110	Tehlikeli maddelerin kalıntılarını içeren ya da tehlikeli maddelerle kontamine olmuş ambalajlar
150202	Kontamine bez, tehlikeli maddelerle kirlenmiş emiciler, filtre malzemeleri (başka şekilde tanımlanmamış ise yağ filtreleri), temizleme bezleri, koruyucu giysiler
080409	Organik çözücüler ya da diğer tehlikeli maddeler içeren atık yapışkanlar ve dolgu macunları
100321	Tehlikeli maddeler içeren diğer partiküller ve tozlar (öğütücü değirmen tozu dahil)
120109	Halojen içermeyen emülsiyon ve solüsyonlar
180108	Sitotoksik ilaç atıkları
080317	Tehlikeli maddeler içeren atık baskı tonerleri, kartuş atıkları
050603	Diğer Ziftler
180111	Organik çözücüler ya da diğer tehlikeli maddeler içeren atık boya ve vernikler
200121	Floresan Atıkları
200133	16 06 01, 16 06 02 veya 16 06 03’un altında geçen pil ve akümülatörler ve bu pilleri içeren sınıflandırılmamış karışık pil ve akümülatörler
160107	Yağ Filtreleri
160213	16 02 09’dan 16 02 12’ye kadar olanların dışındaki tehlikeli parçalar içeren ıskarta ekipmanlar
180101- 180102- 180103	Tıbbî Atık
180109 – 200131 - 200132	Atık İlaç

- Tehlikeli atıklar için Şekil 2’de gösterildiği gibi sarı renkli sızdırmaz poşet kullanılmalıdır. Tehlikeli atıklar için kırmızı renkli tıbbî atık poşeti kesinlikle kullanılmamalıdır (Şekil 3). Sarı renkli tehlikeli atık poşetine sıvı atıklar konulmamalıdır. Kontamine bez, kontamine ambalajlar, basınçlı kaplar ve kartuş gibi atıklar konulmaktadır. Kontamine atıklar ile ambalajların ayrımı net olarak belirtilmelidir. Tehlikeli atık poşetine konulan atığın taşıma ağırlığı çok önemlidir.

Poşete konulan atığın ağırlığı nedeniyle yırtılma olması durumunda atık bertaraf edilememektedir.

Şekil 2. Tehlikeli atıklar için örnek poşet uygulaması

Şekil 3. Uygunsuz tehlikeli atık poşet uygulaması

- Atık etiketi yapıştırılarak varillerde ve tehlikeli atık poşetlerinde biriktirilen laboratuvar atıkları, kayıt altına alınması amacıyla, varil sayısı ve atığın özelliklerine dair bilgiler İş Sağlığı ve Güvenliği Koordinasyon Birimi (isg@marmara.edu.tr) ile paylaşıldıktan sonra biriminiz tarafından belirlenen temizlik görevlileri yardımı ile kampüslerimizde yer alan Geçici Depolama Konteynerlerine getirilmelidir. Atıklar, geçici depolama alanında en fazla 6 ay bekletilmektedir. Bu sebeple biriktirildikleri ortamda tehlike oluşturmamaları için atıklar birimlerde gereğinden fazla bekletilmeden depolama alanına gönderilmelidir.

- Örnek atık etiketi şekil 4’de verilmektedir.

**ÖRNEK ATIK
ETİKETİ**

ATIK ÜRETİCİ FİRMA BİLGİLERİ			
Firma Adı :			
Adres :			
Tel :	İmza		
Sorumlu Kişi Adı Soyadı :			
Atık Çıkış Tarihi:	/...../20.....		
ATIK BİLGİLERİ			
Atık Adı	Atık Kodu		
Fiziksel Özellik			
☐ Toz	☐ Kati	☐ Akışkan / Macun	
☐ Sıvı	☐ Gaz	☐ Diğer (belirtiniz).....	
ATIĞA AİT RİSK KOŞULLARI			
☐ Patlayıcı	☐ Kanserojen	☐ Mutajenik	☐ Toksik
☐ Oksitleyici	☐ Korozif	☐ Enfeksiyon yapıcı	
☐ Tutuşabilen	☐ Tahriş edici	☐ Reaktif	
YANGIN RİSKİ		SÖNDÜRME EKİPMANI	
☐ 23 °C altında	☐ 43°C altında	☐ ABC Toz	☐ Su / Su sisi
☐ 38 °C altında	☐ 43 °C üstünde	☐ Kum	☐ Köpük
☐ Yanmaz		☐ CO ₂	Diğer (belirtiniz).....
Dikkat Edilecek Hususlar			

Şekil 4. Örnek atık etiketi